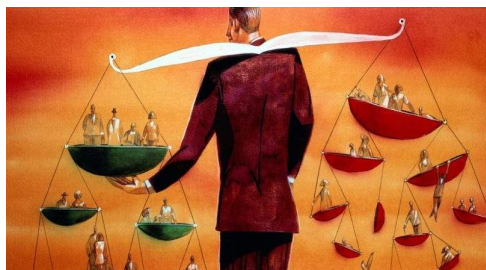

Михайло Карпінець

Нещодавно до розмов про COVID-19, його наслідки для економіки та інших вимірів соціального життя, якими переповнені терени нашої країни, додалась ще одна актуальна тема — місцеві вибори. Люди перебували в полоні «всюдисущої» передвиборчої агітації: величезні яскраві банери з гучними закличками та обіцянками, брошури та журнали з рекламою певних політичних партій, продукція із портретами кандидатів, реклами з телебачення, соціальних мереж та інтернет-простору — все це спонукало українців звести тему своїх розмов та дискусій лише до виборів та зупинити свій погляд тільки на них. Вони справді були особливими і важливими для українців. Найперше тому, що відбувалися під час пандемії за незвичних умов карантину, у масках і з антисептиками. Також слід згадати про процес децентралізації, який відбувся у нашій державі. Він включав у себе адміністративно-територіальну реформу, а також зміни виборчого законодавства. Як наслідок, органам місцевого самоврядування надано значно більше повноважень і ресурсів та чимало важливих рішень для суспільства будуть ухвалювати саме вони. Тому майбутнє, яке ми довірили нашим обранцям, стосується нашого повсякденного життя. Однак ця важлива подія відбулась і вже стала історією.

До органів місцевої влади балотувалося чимало молодих людей. Це спонукає нас до роздумів про ставлення християнської молоді до політики. Мабуть, не лише серед представників старших поколінь, але й серед молоді є різне ставлення до політики. Хтось наводив безліч аргументів, чому варто віддати свій голос за того чи іншого кандидата, інші ж натомість наводили аргументи протиобрання цих осіб, а хтось ділився своїм розчаруванням у політиках і впевнено заявляв, що не йтиме на вибори і не голосуватиме, адже результат рівнозначний нулю. Підсумувавши всі ці думки, ідеї, бачення, можемо сказати, що існують дві постави до політики: а) політична — зацікавлення політикою, докладання зусиль для кращої долі своєї держави, міста, села, жертва своїм часом, коштами і стараннями; б) аполітична — байдужість до політики, намагання триматись від неї осторонь.

Перше, ніж розглянути ці дві постави детальніше і обрати, яка із них є кращою, слід

окреслити сам термін «політика». Цей термін походить із грецької мови і означає «управління містом», звідси «містоуправителями» є ті, кого ми зємо «політиками». Корінь цього слова — «поліс» означає, власне, місто, а не державу. В античній Греції місто розуміли як міні-державу. У таких містах, наприклад, як у Коринті чи Афінах могло жити близько мільйона людей. З часом цей термін почали використовувати інші народи, але вклали у нього вже інше значення, маючи на увазі не просто управління містом, а й цілою країною. Тому коли у сьогоднішні ми вживаємо слово «політики», то під ним розуміємо депутатів, міністрів, президента та інших політичних діячів. Натомість слід зрозуміти, що в певному значенні всі громадяни держави, які мають право голосу, є справжніми політиками.

Ті, хто йде на вибори, обирає особу чи групу осіб, що від їхнього імені керуватимуть їхніми ресурсами, податками, їхнім містом чи державою, є політиками. Звідси випливає, що насправді справжнім керівником держави є народ, а представники влади — всього лиш, в доброму значенні цього слова, його слуги. Тому кожен громадянин нашої держави, який з повноліттям отримав право голосу, може сміливо називати себе політиком.

Отже для того, щоб обрати хорошу владу, слід проявити політичність, тобто зацікавленість у державних справах, зрозуміти основи економіки та управління державою і тоді віддати свій голос за того кандидата, який розуміється у цих сферах і зможе змінити умови життя людей на краще. Це найменше, що може зробити свідомий громадянин-християнин у своїй державі, де він має право голосу і право вибору. Тому у виборах на першому місці має бути спільне благо громадян.

Коли ж ведемо мову про аполітичних людей, то під ними розуміємо тих, хто зовсім не ацікавлений у тому, щоб якимось впливати на долю свого міста чи держави. Умови, які можуть спричинити таку поставу, можуть бути різними: зневіра у чесності кандидатів і переконаність у їхній неефективності, а також небажання втручатися в усі перипетії політики. Наслідок цього один: людина перестає брати участь у керуванні державою. Вона не йде на вибори і не обирає кандидата, який представлятиме її інтереси. Інколи такі люди кажуть, що їх голос нічого не змінить, але глибоко помиляються вважаючи так, оскільки кожен голос важливий і здатний щось змінити на краще. Така байдужість є небезпечною тим, що людина не хоче брати на себе відповідальність і перекладає її на плечі інших. Прикладом цього є до болю всім знайоме українське прислів'я «моя хата скраю, нічого не знаю» і реакція аполітичного громадянина на якусь політичну проблему, спричинену обранням кандидатом, чи його неспроможністю або небажанням вирішити якимсь важливе питання для громади відповіддю «це не я голосував, а ви». А голос, невикористаний аполітичним громадянином на виборах, є просто «викинутим у смітник». Церква навчає, що до одного із громадянських обов'язків християнина належить участь у виборах. Тому напередодні виборів лунав заклик через свій вибір

взяти на себе відповідальність за впорядкування суспільного життя.

Отже порівнюючи ці дві постави до політики, варто зазначити, що пасивність чи бездіяльність є проявом байдужості, егоїзму, лінівства. Аполітичність не є гідною поставою особи, адже Господь, створивши світ, запросив людину, вінець Його творіння, до праці, аби вона завдяки своєму вкладові у Боже творіння ставала Божим співробітником. Людина — священник світу, через свою творчу діяльність вона є відповідальною за преображення світу. Політика є тією сферою, де кожен може здійснити те, до чого його запрошує Господь, а байдужістю ми це відкидаємо. А ще бездіяльністю у політичному житті людина не дотримується євангельської заповіді любові до ближнього.

Щодо політичності, то віддати свій голос за когось — це найменше з того, що може зробити людина, яка бажає змінити свою державу на краще. Політичність людини полягає також у тому, що вона бере активну участь у розбудові свого міста чи країни. Це вона може зробити різними способами: вступивши в громадську організацію, ставши волонтером і допомагаючи лікарям у боротьбі за життя важконедужих пацієнтів, підтримуючи воїнів, які захищають нашу державу, проводячи різноманітні акції. Або ж ставши меценатом якоїсь благодійної справи, наприклад, соціального центру для безхатченків. Усе це є проявом політичної діяльності людини-християнина, через яку Бог запрошує у такий спосіб до співпраці, любові до ближнього і бажання кращої долі своєму народові, своїй країні.

Відомо, що у середньовіччі Нікколо Макіавеллі назвав політику брудною справою. Водночас Блаженніший Святослав, Отець і Глава нашої Церкви, акцентує увагу на тому, що політика не є брудною сама по собі, але стає такою через те, що її використовують не для спільного блага: «Якщо ж ми, християни, хочемо збудувати справедливе, гідне нашого життя, суспільство, — ми повинні йти у політику. З чистими руками. Тоді наша християнська політика буде площиною християнського свідчення... Тому заохочую християн робити політику чистою. І не боятися бути активними у політичному житті нашої країни». Дорога молоде, закликаємо Тебе не стояти осторонь, не шукати оправдань, чому я не можу нічого змінити, і, як казав митрополит Андрей, не потоком шумних і галасливих фраз, а тихою невтомною працею любити Україну. Адже від нас залежить саме тепер, яке суспільство і яку державу ми залишимо нашим наступникам і нащадкам.

Михайло КАРПІНЕЦЬ, Політичність - (а)політичність: як бути? // СЛОВО №4 (84), грудень-лютий 2020-2021